

Argumente pentru educația prin cultură

Susține cultura
în educație

23 aprilie 2015
Fundația pentru o societate deschisă
București

Moderator
MĂDĂLINA
GHEORGHE
TĂNASE

“Artele nu ar trebui să fie considerate cenușărese ale educației, ci facilitatoare de cunoaștere.”

Profesori, educatori sau învățători, dar și artiști, educatori muzeali sau animatori culturali, fiecare are, alături de practica sa, o serie de argumente pentru care consideră că arta are un rol în educație. Discuția și-a propus să amintească și exploreze argumentele estetice, filosofice și pedagogice ale educației prin cultură, cum se articulează în cadrul curenților de gândire antice, moderne și contemporane și ce fel de viitor se pregătește.

Dacă am întreba părinții de școlari ce e cel mai important să se învețe în școală, cu siguranță o mare parte din ei ar alege matematica, limba română sau limbile străine. Dacă întrebarea ar fi, dimpotrivă, ce cred ei că nu este important și ar putea fi eliminat din curriculum, printre primele “surghiunite” s-ar număra disciplinele

artistice, considerate simple distracții, “ore de relaxare” sau pur și simplu pierdere de vreme.

Acest lucru se întâmplă datorită admirației noastre pentru învățarea teoretică și disprețului inconștient față de tot ce e “făcut cu mâna” (“cu mintea aiurea”). Însă numeroși gânditori consideră arta un mod de cunoaștere și comunicare universal, diferit de cunoașterea științifică propriu-zisă, dar care facilitează înțelegerea semnificațiilor într-un mod inaccesibil științelor exacte.

Arta este, așadar, cunoaștere în aceeași măsură cu orice alt domeniu de activitate umană. Copiii învață luând “notițe” grafice, cântând la instrumente, jucând roluri sau chiar dansând! Iată de ce nu ar trebui să fie considerate cenușărese ale educației, ci facilitatoare de cunoaștere.

Mădălina Gheorghe Tănase este doctor al Universității din București (Filosofie, educație estetică), din 2012. A absolvit Universitatea Națională de Arte din București în 2001. Are 10 ani de experiență în educația nonformală și formală prin cultură și artă. Din 2009 este președintele Asociației Dintr-un Basm, al cărei scop este educația culturală și educația prin artă.

Mai multe informații:
www.culturaineducatie.ro

Există o serie lungă de argumente pentru a implica arta și cultura în educație, începând de la argumentele susținute de gânditori din domeniul filosofiei, până la cele demonstrate de practicienii educației, de la cele care arată beneficii ale dezvoltării intelectuale, morale și modelării sensibilității estetice ale copiilor și tinerilor, până la cele care dovedesc o descărcare a tensiunilor psihice, un fel de terapie neintenționată.

Pentru copii și tineri, arta poate contribui la: gândirea critică, inteligența emoțională, capacități creative, educația experiențială, empatie, comunicare. În plus, participarea la activitatea artistică culturală în contact cu formele apreciate social devine capital cultural, important pentru tineri și adulți.

Arta are potențialul de a implica copilul, stimulând întregă ființă, iar experiență estetică este o experiență care poate fi memorabilă, cu potențial formator semnificativ. Prin artă, învățarea devine activă, practică.

Arta reprezintă un mod de cunoaștere, are acest potențial, dar este nevoie de competențe pedagogice pentru a realiza acest potențial pentru copii.

Este nevoie ca politicile publice culturale și educaționale să se conecteze mai mult la promisiunile dovedite științific ale artei și culturii și mai puțin la un set de idealuri dezirabile, dar care creează un set de așteptări greu de îndeplinit.

Centre de artă locale, nu neapărat publice, ar putea oferi resursele de care au nevoie profesorii și părinții într-o formă accesibilă financiar, dar și ca acces fizic.

Din ce în ce mai mulți părinți din București își doresc aprofundarea artelor în școală. De asemenea, ei sunt influențați de actualele trenduri în domeniul activităților artistice extracurriculare, dar multe din activități sunt fără conținut artistic efectiv și sunt slab realizate, se bazează exclusiv pe repetiție și pe memorare.

Programa școlară este foarte încărcată și nu oferă timp pentru copiii care doresc să desfășoare și alte activități extracurriculare.

Indicațiile pentru aria curriculară care cuprinde arta sunt foarte schematice și există foarte puține materiale, ghiduri de calitate care să orienteze activitatea cadrelor didactice, fapt ce îngreunează mult munca învățătorilor care sunt nevoiți să predea muzică sau artă fără să aibă pregătire în domeniu.

Copiii preiau în mare parte ceea ce li se sugerează de către părinți și profesori că este important pentru viitorul lor și, deși arta este percepută ca fiind foarte utilă dacă este înglobată în activități extrașcolare, nu este dorită ca o opțiune bună pentru o carieră și nu se înțelege care sunt perspectivele profesionale pe care aceasta le deschide celor care o practică sau o frecventează.

Pentru cei care vor să afle mai mult

Music and creativity

in Ancient Greece - Tim Hansen

<http://ed.ted.com/lessons/music-and-creativity-in-ancient-greece-tim-hansen>

How playing an instrument benefits your brain - Anita Collins

<http://ed.ted.com/lessons/how-playing-an-instrument-benefits-your-brain-anita-collins>

How art can help you analyze - Amy E. Herman

<http://ed.ted.com/lessons/how-art-can-help-you-analyze-amy-e-herman>

și alte recomandări pe site-ul

www.culturaineducatie.ro/resurse-online

Aristotel, *Politica*, Ed.Paideia, Bucuresti, 2001

Platon, *Republica*, în *Opere V*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1986

Bresler, Liora (ed.), *International Handbook of Research in Arts Education*, Springer, Dordrecht, 2007

Csikszentmihalyi, Mihaly, *Starea de flux*, Ed. Curtea Veche, București, 2007

Dewey, John, *Art as experience*, First Perigee Printing, 23rd impression, New York, 1980

Dewey, John, *Fundamente pentru o știință a educației*, Ed.Didactică și Pedagogică, București, 1992

Gardner, Howard, *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*, Ed.Sigma, București, 2006

Palmer, Joy (ed.), *Fifty Modern Thinkers On Education : From Piaget to the Present Routledge Key Guides*, Routledge, London, 2001

Schiller, Friedrich von, „Scrisori privind educația estetică a omului”, în *Scrieri estetice*, Ed. Univers, București, 1981

Proiecte prezentate

Proiectul educațional "Șotronul artelor" - Principalul motiv pentru crearea acestui proiect este promovarea programelor de Arte în Educație. Proiectul vizează toate metodele educaționale creative și artistice care implică orice domeniu artistic (vizual arte, muzică, dans, teatru, film, arhitectură, literatură).

Proiectul cuprinde de asemenea trei concursuri anuale pe tematici diverse, care pot fi abordate prin mijloacele și tehnicile artelor plastice, în trei ramuri ale artei: pictură/grafică (Olimpiada de arte vizuale pentru copii), sculptură/modelaj/ceramică (Concursul de modelaj și ceramică "Artele focului"), arte textile (Concursul de arte textile "Alege să iubești!"). Scopul nostru este de a promova programele integrate de Arte în Educație, deci dorim să gratificăm profesorii care aplică metode creative și interdisciplinare în procesul de predare de zi cu zi, precum și pe studenții lor.

<https://www.facebook.com/groups/artshopsotch/>
<http://twinspace.etwinning.net/1522/home>

Proiectul *Suține cultura în educație* este finanțat prin granturile SEE 2009 - 2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 - 2014.

Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org și www.fondong.fdsc.ro.

